

Dokument o svobodě na internetu. Z dílny vlády ODS. Fiala by dnes asi koukal

- CZ24 News | 21. ledna 2023

ČESKO: Je to deset let, co vláda Petra Nečase připravila dokument Digitální Česko. Rozdíl mezi tehdejšími dokumentem a dnešní koncepcí vypínání webů a kriminalizace autorů je současně ukázkou, kam se za těch deset let posunula ODS, která v minulosti vždy byla důsledným obhájcem svobody.

V diskusi o vypínání webů, blokování jejich obsahů, kriminalizaci jejich autorů či provozovatelů a dalších cenzurních zásazích, které naplno propukly 25. února 2022, se trestuhodně zapomnělo na jeden dost důležitý dokument. Jmenuje se **Digitální Česko v. 2.0 - Cesta k digitální ekonomice**. Materiál zpracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu pro vládu ČR. Vláda tento materiál schválila a uvedla v život dne 20. března 2013 svým usnesením č. 203. Stojí za připomenutí, že to bylo ještě v době Nečasovy vlády (podala demisi až 17. června 2013). Nečas byl premiérem za ODS. Stejně jako je dnes premiérem za ODS Petr Fiala, jeden z nejurputnějších protagonistů dnešního honu na internetové čarodějnice a stavitelů cenzurní legislativy. Byla to v obou případech stejná ODS?

V žádném případě. Nečasova vláda, přes všechny připomínky, které bychom k ní mohli mít, stále ještě ctila v zásadních věcech domácí (ústavní Listina práv a svobod) i mezinárodní (Všeobecná deklarace lidských práv OSN) dokumenty. Dnešní vláda z nich činí v přímém přenosu trhací kalendář a čistí si o ně bagančata zašpiněná válečnickou rétorikou a politikou. Nikdy jsem se netajil kritikou slabé vlády Petra Nečase, která zahrnovala i taková podivná individua, jako byly osmidenní ministryně obrany Karolína Peake nebo družinářka Alena Hanáková v roli ministryně kultury, která v té funkci nahradila zubaře Jiřího Bessera (jejich odborná úroveň v daných rezortech byla v zásadě stejná, totiž nulová). Nicméně, jak se říká, každá změna bývá k horšímu. Dnes, při pohledu na osazenstvo Strakovy akademie můžeme leda horce a se slzou dojetí zavzpomínat na Nečasovy časy, kdy se v této zemi aspoň předstíralo demokratické vládnutí. To dnešní je karikatura na slovo demokracie, nemající s jeho skutečným obsahem pranic společného. Je to diktatura stoosmičky. Jak tuhle hezky transparentně řekl v CNN Prima News poslanec ODS Pavel Žáček, oni „nezneužívají stoosmičkovou převahu ve Sněmovně, oni ji jen využívají“. A teď mi někdo vysvětlíte, v čem je rozdíl. Výsledkem přece je, že Parlamentem neprojde nic, co si stoosmičková diktatura nevezme za své.

Ale abychom neodbíhali od tématu. Je užitečné se začíst do onoho materiálu z roku 2013. Když si vedle něj položíte všechny ty drakonické cenzurní iniciativy dnešní vlády a Parlamentu, nestačíte se divit. Citujme z Digitálního Česka vzor 2013:

„Mezinárodní, evropské a národní standardy zakotvují svobodu projevu jako jednu z forem svobody vyjadřování, bez ohledu na použité prostředky, včetně internetu. Světový summit o informační společnosti (WSIS) přijal v roce 2003 Deklaraci principů zdůrazňující demokracii a univerzalitu, nedělitelnost a vzájemnou provázanost všech lidských práv a základních svobod. Deklarace rovněž specificky odkazuje na důležitost práva na svobodu vyjadřování pro informační společnost:

„Zdůrazňujeme, jako základ informační společnosti a jak je řečeno v Článku 19 Všeobecné deklarace lidských práv, že každý má právo na svobodu názoru a vyjadřování, a že toto právo zahrnuje i svobodu bez překážek setrvávat na svých názorech a vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu na hranice států. Komunikace je základním společenským procesem, základní lidskou potřebou a základem veškeré společenské organizace. Je středobodem informační společnosti. Každý by měl mít kdekoli možnost se informační společnosti

účastnit a nikdo by neměl být vyloučen z přínosů, které informační společnost nabízí.“

Hezké zakotvení v tehdejší evropské realitě, opět tolik nepodobné té dnešní. A pojďme dále:

„Blokování internetu je jedním ze způsobů omezujících svobodu projevu, resp. svobodu přijímat a rozšiřovat informace. Blokování internetu lze charakterizovat jako zavedení technických opatření, jejichž cílem je znemožnit přístup k produktům, jež jsou poskytovány prostřednictvím internetu, zejména přístup k internetovým stránkám nebo službám. Blokování internetu lze rozumět rovněž tak, že se znemožňuje přístup pouze k určitému obsahu obvykle se zdůvodněním veřejného zájmu, případně ke specifickým a společensky kontroverzním on-line službám (např. hazardní hry). Pro jednoduchost lze rozčlenit problematiku blokování internetu následovně:

a) znemožnění přístupu k internetu,

b) znemožnění přístupu k některým internetovým stránkám nebo službám.

Vzhledem k tomu, že Česká republika je moderní demokratický právní stát, který garantuje právo svobodně šířit a přijímat informace, lze jednoznačně konstatovat, že není možné komukoliv znemožnit přístup k internetu...

...V praxi některé státy přistoupily k tomu, že vytvářejí seznamy internetových stránek, které údajně obsahují protiprávní obsah a poskytovatelé internetového připojení v tomto státě pak mají povinnost zablokovat svým uživatelům přístup k těmto stránkám bez ohledu na to, zda se na těchto stránkách nachází i legální obsah. **Uvedené tendence vláda považuje za nebezpečné, neboť mohou vést až k omezení základních lidských práv (právo na informace, ochrana soukromého a rodinného života, zvýraznil pž.).** Protiprávní obsah na konkrétní internetové stránce je obvykle obtížně rozlišitelný bez znalosti doprovodných informací, zejména v případě autorsky chráněného obsahu. Rozhodování o tom, zda určitý obsah na internetové stránce je nelegální, nelze tudíž jednoduchým a zároveň efektivním způsobem zautomatizovat počítačovým algoritmem.

Navíc koncoví uživatelé mohou jednoduše obejít blokování, neboť internet je postaven na systému, který nerozlišuje politické členění na státní útvary. Provozovatelé nelegálních internetových stránek se blokování formou seznamu zakázaných internetových stránek mohou rovněž snadno vyhnout. Zavedení blokování by je navíc podnítilo k tvorbě systémů, které by obsah internetových stránek automaticky přesunovaly v okamžiku zjištění, že tyto stránky byly zařazeny mezi blokované.“ – K tomu, jak víme, skutečně na jaře 2022 po protiústavním vypnutí několika nežádoucích webů došlo a provozovatelé zakázaných stránek záhy našli mezinárodní platformy, na nichž mohly po krátké pauze pokračovat ve své činnosti. Takže, jak se říká v Maxipsu Fíkovi, 1:0 pro zajíce. Jinými slovy: další blamáž naší všeználkovské vlády.

Svého času se snahy o cenzuru internetu zdůvodňovaly například šířením mravně a kriminálně závadného obsahu. K tomu se jasně vyjadřuje i dokument Digitální Česko: „Nikdo jistě nepochybuje, že by šíření dětské pornografie mělo být sankcionováno. Svobodný projev a svoboda sama budou však nevyhnutelnými oběťmi výstavby ‚cenzurní‘ infrastruktury, nutné pro blokování internetu...“

A další úhel pohledu. Vypnutí provozovatelé z února loňského roku namnoze správně argumentovali tím, že zastavením jejich existence jim vrchnost způsobila značné hmotné škody a omezila svobodu a rovnost v podnikání. Co na to naše tehdejší vláda?

„Pro úplnost lze uvést, že Soudní dvůr EU uznal význam svobody podnikání v digitálním prostředí ve svých významných rozhodnutích ve věcech Scarlet (věc C-70/10, Scarlet proti SABAM, 24. 11. 2011) a Sabam (věc C-360/10, SABAM proti Netlog, 16. 2. 2012.). Soud prohlásil, že **nutit poskytovatele**

internetových nebo hostingových služeb, aby v zájmu prevence porušování práv duševního vlastnictví **instalovali systém filtrování, porušuje svobodu podnikání daného poskytovatele i práva spotřebitelů na ochranu osobních údajů a na získávání a šíření informací.** (zvýraznil pž). Tato rozhodnutí upozorňují, že je důležité zohlednit všechna základní práva, jichž se dané opatření dotýká, a zajistit jeho slučitelnost se všemi těmito právy...”

Často v této souvislosti slyšíme pojem kybernetické bezpečnosti. Máme pro ni ustaven samostatný úřad (NÚKIB), rozuměj spoustu pěkných trafik pro vládnoucí „hochy, co spolu mluví“ a jejich kamarilu. Před deseti lety zaznívala trochu jiná slova než dnes:

„Vláda svým usnesením ze dne 30. května 2012 č. 382 schválila návrh věcného záměru zákona o kybernetické bezpečnosti, ve kterém se konstatuje následující: Navrhovaná úprava bezprostředně nezasahuje do práva na informační sebeurčení člověka, neboť primárně nezasahuje do obsahové stránky komunikace a nezakládá ani přímé pravomoci státu direktivně zasahovat do běžného života informační společnosti – zákon tedy nepředpokládá žádný státní zásah do soukromí uživatelů ani do jejich možností komunikovat. Právo na informační sebeurčení člověka je zákonem zpracováno jako hodnota, k jejíž ochraně zákon primárně směřuje. Bezpečnost totiž nemůže být brána za hodnotu per se, není-li jasné, co vlastně má být zabezpečeno. V tomto případě má zákon jasně vymezenou teleologii, která spočívá v zabezpečení českého kyberprostoru, tj. v zabezpečení fungování služeb informační společnosti, ať soukromých nebo veřejných. Právě prostřednictvím těchto služeb, tj. jejich dostupnosti, spolehlivosti a bezpečnosti, lze v době rostoucího významu informační společnosti svobodně realizovat právo na informační sebeurčení.“

Z napsaného plyne v dokumentu zvýrazněné **Opatření č. 12: „Česká republika bude garantovat, že nebude blokovat komukoliv přístup k internetu, případně přístup ke konkrétním internetovým stránkám nebo on-line službám.“**

Dále se v kapitole Regulace internetu stanovují základní pravidla považovaná v této věci za nepřekročitelná, zejména ta níže uvedená, nevyžadující dalšího zevrubného komentáře:

„Při přípravě právních předpisů nebo jiných regulačních opatření je proto třeba přihlížet ke specifikům internetového, resp. digitálního prostředí. Návrhy právních předpisů by tudíž měly respektovat principy uvedené v části 5 a dále by:

- a) neměly obsahovat povinnosti, které v internetovém prostředí nejsou vymahatelné nebo aplikovatelné,
- b) měly vždy zahrnovat jako způsob komunikace mezi občanem a veřejnou správou bezpečnou elektronickou formu,
- c) měly v případě ukládání povinností zveřejňovat informace stanovovat jako hlavní způsob elektronickou formu prostřednictvím internetu v řádně strukturované formě, která využívá příslušné rozhraní a formáty,
- d) neměly stanovovat, aby při dodávání digitálního obsahu jednotlivci podléhali licenčním nebo jiným podobným požadavkům, ani obecným opatřením blokování nebo filtrování ze strany veřejných orgánů nebo omezení, která přesahují působnost omezení uplatňovaných na tradiční prostředky distribuce obsahu,
- e) neměly bránit aktivní účasti veřejnosti na používání a vytváření obsahu na internetu.“

Tak by se dalo pokračovat ještě dlouho, dokument Digitální Česko má 67 stran. Zatím ještě jej najdete na internetu, [příklad na stránkách MPO](#). Ale, jak říká okřídlené úsloví, stahujte a studujte,

než vám to zakážou.

[ZDROJ](#)